

Rozwijanie zasobów transferowalnych

Warsztaty rozwijające umiejętności komunikacyjne

11.05.2020

Grupa P-3; P-4

Metody rozwiązywania konfliktów
(i to, co z nich wynika – konfrontacja)

Cz. 1

Każdy z nas ma swoją osobistą przestrzeń, którą stara się chronić

- Jest niewidzialna, ale doskonale wiemy, gdzie się kończy.
- Rozpościera się wokół nas i ostro reagujemy na jej naruszenie.
- Twoja/moja **strefa intymna** – granica strzeżona instynktownie.

Oprócz strefy intymnej istnieją też inne strefy:

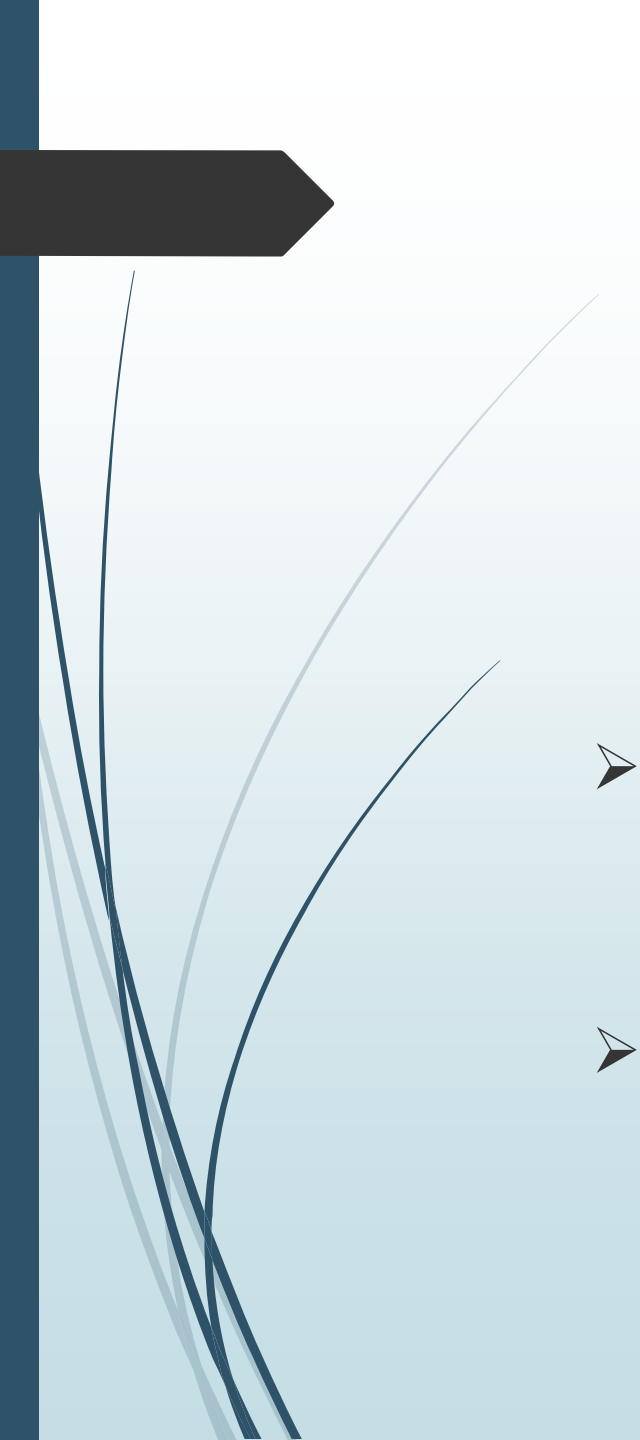
- **Strefa intymna** / do 45 cm wokół ciała (w tym 15 cm to strefa ściśle intymna) jest uważana przez człowieka za jego osobistą własność i dlatego dopuszcza jej naruszenie wyłącznie przez osoby **uczuciowo z nim** związane. Określenie granic strefy intymnej jest sprawą indywidualną.
- **Strefa osobista** / 46 – 122 cm/ odległość dzieląca nas od innych podczas spotkań, przyjęć, w pracy, u znajomych. Utrzymanie jej oznacza, że osoby, z którymi się kontaktujemy, nie wywołują w nas uczucia zagrożenia lub niepokoju; zmusza też do nawiązania rozmowy.
- **Strefa społeczna** / 1,22 – 3,6 m. Taki dystans zachowujemy wobec osób obcych lub mniej znanych, np. podczas zakupów w sklepie.
- **Strefa publiczna** / powyżej 3,6 m. Jeśli zwracamy się do większej grupy ludzi, np. podczas publicznych wystąpień, to dzieli nas od nich taka właśnie odległość.

Rozwój społeczny

- Rozwój społeczny towarzyszy człowiekowi od urodzenia, zmienia się wraz z wiekiem/ jest wynikiem dojrzewania
- Pierwszą, naturalną grupą społeczną, w której funkcjonujemy i uczymy się jak żyć i jak wzajemnie układać relacje jest rodzina
- Kolejna grupa społeczna to środowisko przedszkola/szkoły/...
- Dotyczy wzorców zachowania, uczuć, postaw, które dzieci przejawiają w relacji z innymi ludźmi

Zachowanie człowieka

- Każde **zachowanie** posiada swój wydźwięk emocjonalny, niezależnie czy:
 - ✓ jest przejawiane przez dorosłego czy przez dziecko
 - ✓ czy jest skierowane do świata społecznego czy też fizycznego

Dziecko w młodszym wieku szkolnym

7–10/11 lat

późne dzieciństwo

- Rodzaj pomostu pomiędzy dzieciństwem a adolescencją:
 - I klasa bywa traktowana jako etap przejściowy między wiekiem przedszkolnym a szkolnym
 - Klasa VI stanowi przejście od fazy dzieciństwa do fazy dorastania, czyli wczesnej adolescencji

Dziecko w młodszym wieku szkolnym

zmiany:

- ▶ Aktywność spontaniczna i zdominowana w wieku przedszkolnym przez zabawę zostaje zastąpiona systemem działań sterowanych przez stałe zadania, obowiązki i normy społeczne
- ▶ Następuje podjęcie nowej roli – **roli ucznia**

Młodszy wiek szkolny

zadania dziecka/ucznia

- ▶ Poradzenie sobie z oczekiwaniami R i szkoły (N)
- ▶ Wzbogacenie i uporządkowanie wiedzy o świecie i o sobie samym
- ▶ Nabywanie wiedzy potrzebnej do posługiwania się nią w różnych sytuacjach
- ▶ Opanowanie czynności czytania i pisania
- ▶ **Wejście w grupę rówieśniczą** i znalezienie w niej swojego miejsca
- ▶ Osiąganie autonomii osobistej

▶ **SAMODZIELNOŚĆ**

Kryzys 7 roku życia

- Związany z utratą dziecięcej spontaniczności i pojawieniem się elementu intelektualnego
- W wyniku rozwiązania tego kryzysu kształtuje się:
 - ✓ samoakceptacja
 - ✓ samoocena
 - ✓ logika uczuć

A dark grey arrow points to the right from the left edge of the slide. Below it, several thin, curved lines in shades of blue and grey sweep across the left side of the slide.

Style wychowawcze

- Autokratyczny
- Liberalny
- Demokratyczny

Styl autokratyczny

- ▶ Rodziny, w których dominuje ten styl charakteryzują się wyraźnym **dystansem** w relacji rodzic – dziecko.
- ▶ Kontakty są dość formalne, sztywne, R. bardzo rzadko okazują ciepło, troskę i wsparcie.
- ▶ R. mają duże wymagania w stosunku do dzieci i nie akceptują możliwości słabości czy gorszego dnia dziecka.
- ▶ Zasady są zasadami, nie uznaje się okoliczności łagodzących ani sprzeciwu.
- ▶ To również brak akceptacji dla pomyłek, błędów i słabości.
- ▶ Nie rozmawia się o uczuciach, a tzw. trudne uczucia są zakazane, nieakceptowane.

Styl autokratyczny - konsekwencja dla dziecka/ucznia

- ▶ Dzieci mają niskie poczucie własnej wartości – zachowują się ulegle.
- ▶ Lub przeciwnie – buntują się przeciwko wszystkim i wszystkiemu bez głębszej refleksji nad zasadnością buntu.
- ▶ Występuje trudność w podporządkowaniu się zasadom i normom społecznym.
- ▶ Większe prawdopodobieństwo wystąpienia **u nastolatka** tzw. zachowań ryzykownych: używanie substancji psychoaktywnych – alkohol, narkotyki, papierosy; przedwczesna inicjacja seksualna, sporty ekstremalne, agresja, itp.
- ▶ Brak wykształconego poczucia tożsamości – dziecko nie wie kim jest jako członek społeczeństwa, nie wie co lubi, czego nie lubi, jakie są jego pasje.

Styl liberalny

- W rodzinie, w której panuje liberalny styl wychowania, dzieci mają dużo swobody, R. nie stawiają zbyt dużo granic, a gdy je stawiają nie są konsekwentni w ich przestrzeganiu.
- Dziecku brakuje poczucia bezpieczeństwa, ze względu na brak stałości w zasadach i normach rodzinnych.
- Rodzice interesują się tym co się dzieje u dziecka czasami, gdy mają akurat na to ochotę, w większości czasu - brak kontroli, przyzwalanie na aspołeczne zachowania.
- Bardzo charakterystyczne dla stylu liberalnego jest **pobłażliwość i uległość** w stosunku do dziecka, co objawia się w spełnianiu wszelkich zachcianek dziecka, akceptowaniu jego agresywnych lub nieakceptowanych zachowań.
- Czasami w takich rodzinach wydaje się, że to dziecko decyduje o wielu sprawach.

Styl liberalny – konsekwencja dla dziecka/ucznia

- ▶ Dziecko ma kłopoty z nauką ponieważ nie jest wystarczająco zmotywowane.
- ▶ Dzieci uczą się manipulować dorosłymi, aby uzyskać to czego chcą.
- ▶ Dziecko odczuwa brak szacunku do siebie, ponieważ R. mu tego szacunku też nie okazują, ale też nie uczą go szanować innych.

Styl demokratyczny

- W rodzinie, w której dominuje ten styl, dziecko jest **częścią życia** rodzinnego.
- Bierze udział w dyskusjach i omówieniach spraw rodzinnych.
- Posiada swoje obowiązki, które przyjęło i zaakceptowało – nie były one narzucone, a wspólnie przedyskutowane.
- R. nie stosują kar, zastępują je naturalnymi konsekwencjami oraz rozmowami i **tłumaczeniem dlaczego** pewnych rzeczy nie wolno robić.
- Stosują pochwały / opisowe.
- Szanowane są granice **każdego członka rodziny**, zarówno R jak i dzieci.
- Istotną cechą rodzin ze stylem demokratycznym jest miłość i życzliwość.

Konsekwencje dla dziecka/ucznia

- ▶ Prawidłowy rozwój osobowości dziecka.
- ▶ Dziecko wie kim jest, co lubi, a czego nie - i jakie są jego talenty.
- ▶ Autentyczna pewność siebie dziecka.
- ▶ Dzieci szanują siebie i innych.
- ▶ Dzieci mają poczucie bezpieczeństwa w związku ze stałością i jasnością zasad panujących w rodzinie.
- ▶ Dzieci posiadają wysokie umiejętności społeczne.

Trzy metody rozwiązywania konfliktów

- Podstawową przyczyną powstawania wszelkich konfliktów są niezaspokojone potrzeby
- Kiedy tylko pojawi się prawdopodobieństwo zaistnienia konfliktu, nasz organizm i nasze naturalne mechanizmy psychologiczne mobilizują się do ewentualnej **obrony** bądź **ataku**.
- Mechanizmy te, częściowo wrodzone, pozwalają nam przetrwać, zachować w miarę stabilną strukturę kontaktów społecznych i utrzymać poczucie własnej wartości czy też szacunku do samego siebie.
- Reagujemy automatycznie, zarówno w sytuacjach zagrożenia naszego życia, jak i w sytuacjach zagrożenia naszej samooceny, cennej dla nas na równi z życiem.
- Nasze reakcje na „zagrożenie” konfliktem są automatyczne.
- To nie tylko pogarsza sprawę, ale wręcz uniemożliwia jej rozwiązanie.